

Ljubljana, 2. 2. 2015

Skupaj recimo NE mehanizmu ISDS

Javni poziv vodji Odbora Vlade Republike Slovenije za gospodarske zadeve in ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo

Za:

mag. Dejan Židan
Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
vodja Odbora za gospodarstvo Vlade RS
dejan.zidan@gov.si

Zdravko Počivalšek
Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo
gp.mgrt@gov.si

Spoštovana,

spodaj podpisane organizacije smo bile seznanjene z informacijo, da Odbor Vlade RS za gospodarstvo načrtuje pripravo uradnega stališča Republike Slovenije o mehanizmu za reševanje sporov med vlagateljem in državo (t.i. mehanizem ISDS). S tem pismom vam sporočamo, da smo spodaj podpisane organizacije enotnega mnenja, da vključitev mehanizma ISDS v trgovinske sporazume ni potrebna in da je predvsem v nasprotju z interesi Republike Slovenije. Zato izražamo odločno nasprotovanje vključitvi mehanizma ISDS v trgovinske sporazume, ki jih EU sklepa s Kanado (CETA) in ZDA (TTIP) ter preostalimi državami. Razlogi za to so med drugim naslednji:

- ISDS kot pravni mehanizem tujim korporacijam dovoljuje, da sprožijo tožbe zoper vlade pred privatnimi razsodišči, če so mnenja, da je njihova naložba ali pričakovani dobiček ogrožen zaradi odločitve vlade. Spori, ki so bili v preteklosti vloženi na podlagi mehanizma ISDS, dokazujejo, da le-ta zasebnim vlagateljem podeljuje tudi možnost vlaganj tožb zoper zakonodajo za vodenje javnih politik. Med odmevnejšimi primeri sporov izpostavljamo »Vattenfall proti Nemčiji«, »Veolia proti Egiptu«, »Philip Morris proti Avstraliji«. Priprava zakonodaje in sprejemanje odločitev, namenjenih varovanju javnega zdravja, potrošnikov, okolja ali delavskih pravic ter izvajanju osnovnih javnih storitev, kot so izobraževanje ali zdravstvo, mora ostati v izključni in avtonomni domeni držav.
- Prizadevanja za reformo ISDS so pokazala na številne pomanjkljivosti in vrzeli. Kadar sistem zahteva toliko popravkov, je treba stopiti korak nazaj in ponovno razmisliti o smiselnosti in posledicah vključitve. Oblikovanje mehanizma ISDS na način, ki bi onkraj dvoma odpravilo sleherno možnost zlorab, ni mogoče. Tisti, ki menijo, da lahko sistem ISDS izboljšajo, podcenjujejo sposobnost korporacijskih odvetnikov, da v prid tožnikov izkoristijo zakonske vrzeli.
- Podpisovanje mednarodnih zavez, ki nas postavljajo v neljubo pozicijo izbiranja med plačevanjem visokih odškodninskih zahtevkov in puščanja osnutkov zakonov v predalih, ni v interesu Slovenije.
- Podeljevanje posebnih pravic vlagateljem v obliki ustanavljanja vzporednih pravnih sistemov, ki delujejo nad nacionalnimi in evropskim sodiščem, je nepotrebno, saj obstoječi evropski pravni red vlagateljem nudi primerno raven zaščite naložb.

- Kritike na račun mehanizma ISDS so bile v preteklosti izražene tudi v strokovnih in političnih krogih. Tako dr. Jože P. Damijan in kolegi v [analizi gospodarskih učinkov sporazuma TTIP na slovensko gospodarstvo](#) izpostavljajo, da »bi veljalo razmisliti o umiku mehanizma ISDS iz pogajanj o TTIP«.
- Podobna pričakovanja sta izrazili Nemčija in Francija, slednja je v parlamentu sprejela tudi posebno izjavo, v kateri poleg ostalih zahtev nasprotuje vključitvi mehanizma ISDS v sporazum CETA.
- Da mehanizem ISDS ne sodi v sporazuma TTIP in CETA, so si enotni tudi v Evropski konfederaciji sindikatov ([ETUC](#)) in Evropski potrošniški organizaciji [BEUC](#).

Verjamemo, da bo stališče Vlade Republike Slovenije odrazilo mnenje strokovne javnosti in civilnodružbenih organizacij, ki skupaj zastopamo interese več sto tisoč prebivalcev Slovenije. In takšno stališče je lahko le eno: Slovenija nasprotuje vključitvi mehanizma ISDS v trgovinske sporazume, ki jih EU sklepa s Kanado (CETA) in ZDA (TTIP) ter preostalimi državami, in zahteva njegovo izključitev iz sporazumov.

Za vsa dodatna pojasnila oz. predstavitev argumentov smo vam seveda na razpolago.

V pričakovanju, da bo stališče vsebovalo jasno in nedvomno politično sporočilo, da Slovenija ne bo podprla ali ratificirala trgovinskih sporazumov, ki vsebujejo sporni mehanizem, Vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem.

Branimir Štrukelj, I.r.
Predsednik KSJS

Peter Majcen, I.r.
Predsednik KS 90 Slovenije

Dušan Semolič, I.r.
Predsednik ZSSS

Breda Kutin, I.r.
Predsednica ZPS

Vojko Bernard, I.r.
Predsednik Alpe Adria Green,
mednarodno društvo za varstvo
okolja in narave

Goran Forbici, I.r.
Direktor CNVOS

Polona Valič, I.r.
koordinatorka mreže
Plan B za Slovenijo

Marko Peterlin, I.r.
koordinator Mreže za prostor

Nadja Železnik, I.r.
Direktorica REC Slovenija

Rok Deželak, I.r.
Predsednik Piratske stranke Slovenije

Uroš Lubej in dr. Damjan Mandelc, I.r.
Sopredsednika stranke Solidarnost

Luka Mesec, I.r.
Vodja poslanske skupine ZL

Sanja Fidler, I.r.
v imenu Protestivala

Domen Korelc, I.r.
v imenu Iskre

Jana Zajc, I.r.
članica koordinacijskega
odbora 4. skupine ZL

Franci Korotaj, I.r.
v imenu Puntarjev